

Pagina 28: **Rumoer na Zembla-uitzending**Pagina 50: **Strijd bij fusieproces DOC Kaas met DMK**Pagina 60: **Stilstand door invoering fosfaatrechten**Pagina 74: **Belemmeringen bij realiseren groeisput**Pagina 86: **PAS-wetgeving zet bedrijf op slot**Pagina 92: **Opluchting na afschaffing melkquotum**

Jarenlang vormde het aankopen van melkquotum voor de familie Mooijman een 'noodzakelijk kwaad in de bedrijfsontwikkeling'. Ton, Magda en Wim Mooijman werkten jaren nauwgezet toe naar het einde van het tijdperk. De dag dat de melkwagen voor het laatst in het quotumtijdperk het erf afreed, vonden ze toch wel een beetje speciaal.

tekst **Jorieke van Cappellen**

'Het melkquotum was een noodzakelijk kwaad in de bedrijfsontwikkeling'

Wim Mooijman: 'Zonder veel extra input zijn

Eindelijk verlost va

Het is 30 maart 2015, de dag dat de melkwagen voor de laatste maal in het quotumtijdperk het erf van Ton, Magda en Wim Mooijman in Westerwijtwerd afreed. Een beetje speciaal vonden ze het wel. 'Daar gaat onze laatste quotummelk, dacht ik nog', herinnert Wim Mooijman zich. Hij was die dag extra vroeg opgestaan. 'Ik stond om vier uur in de melkput, een uur eerder dan anders. Zo zouden we 's avonds iets meer melk hebben en begonnen we het quotumvrije tijdperk met een plas melk die goed werd betaald.' Aan de keukentafel blikken Ton (57) en zoon Wim (28) Mooijman terug op 2015. Het jaar waarin het juk van het melkquotum eindelijk kon worden afgeschud. 'Het quotum liep als een rode draad door onze carrière als melkveehouder', stelt

Ton, die samen met zijn vrouw Magda in 1983 in het bedrijf met 20 melkkoeien van haar vader stapte, toen nog in Alphen aan den Rijn. Ze kregen toentertijd slechts 157.000 kilogram aan productieruimte toegewezen. Geen ideale situatie, herinnert Ton zich. 'De piketpaaltjes voor de nieuwe stal voor 65 melkkoeien waren namelijk net gezet. Onze adviseur gaf ons het advies om de bouw te stoppen, een baan te gaan zoeken en de koeien er maar voor de hobby bij te houden.'

Met wat subsidie en de stille hoop op een knelgevallenregeling besloten Ton en Magda de stal toch te bouwen. Toen quotum verhandelbaar werd, kochten ze beetje bij beetje quotumkilo's bij. 'Die eerste keren vond ik het maar wát spannend. Er ging zo 30.000 gulden van je rekening.

Daarvoor kreeg je toen circa 25.000 kilogram quotum.'

De stal kwam vol en in 1999 verhuisde het bedrijf naar Groningen. Maar het kopen van quotum hing elke keer weer als een molensteen om de nek van de veehouders. 'Bedenk dat quotum gemiddeld zes cent van de kostprijs was. Zés cent! We kochten alleen in jaren waarin de melkprijs goed was. Maar telkens met tegenzin. Het was een noodzakelijk kwaad in de bedrijfsontwikkeling.'

Getemperde vreugde

Op 1 april 2015 was er nog net geen gebak bij de koffie, maar het positieve gevoel overheerste. De ondernemers hadden niet voor niets het bedrijf jaren voorbereid op dit nieuwe tijdperk. Omdat Wim

we dit jaar veel efficiënter gaan melken'

n het quotumjuk

graag verder wilde in het bedrijf, kwam er in 2012 een nieuwe stal met 161 ligboxen. Ton: 'We wilden de stal vol hebben op het moment dat het quotum eraf zou gaan. Ik had namelijk toch de angst dat het quotum vervangen zou worden door dierrechten.' Dat betekende vol doormelken en accepteren dat er mogelijk veel superheffing betaald moest worden. 'Hiervoor hebben we bewust een spaarpotje gemaakt', vertelt Ton. 'Achteraf maar goed ook. Dat de melkprijs zou dalen, hadden we wel verwacht, maar ook die zachte landing bleef uit.'

Het werd een bewogen jaar. De eerste vreugde van het 'vrije melken' werd getemperd door de aankondiging van fosfaatrechten, begin juli. Ton blikt naar Wim. 'Jij zei toen letterlijk: dat was het

dan, we hebben precies drie maanden vrij kunnen melken.' Wim knikt. 'Dat het quotum er nu niet meer is, geeft veel kansen, maar het voelde in juli wel even alsof we van de regen in de drup kwamen. Nog steeds is er weinig duidelijk. We zijn het houvast een beetje kwijt.'

Melkquotum vertienvoudigd

De bouw van een nieuwe melkstal is tot nu toe nog steeds uitgesteld. Ton: 'We willen eerst kijken hoe de markt zich gaat ontwikkelen.' Op het bedrijf zelf heeft het quotumloos melken al een positieve uitwerking. Wim kijkt verguld. 'Zonder al te veel extra input zijn we veel efficiënter gaan melken. Ik was in maart al wat gaan sleutelen aan het rantsoen. We mengen nu meer water door het voer, waardoor

het compacter wordt. Ook voeren we ontsloten tarwe. In maart gaven de koeien nog 31 liter melk per dag, in juli al 36 liter.' Dat was in het quotumtijdperk anders, weet Ton. 'Als de koeien vlot produceerden, was quotumoverschrijding het eerste waar je aan dacht. Ging het goed, dan moest de rem erop. Dat is toch krom?' De ondernemers kijken met vertrouwen naar 2016. Wim glimlacht. 'Zoals het er nu naar uitziet, eindigen we het boekjaar 2015 met 1,57 miljoen kilogram geproduceerde melk, het tienvoudige van de melklieferantie in 1984.' Het lijkt welhaast symbolisch. Ton besluit: 'Het mogen dan niet de beste tijden zijn voor de melkveehouderij, maar zoals het nu lijkt, staan we er met ons bedrijf heel wat beter voor dan aan het begin van het quotumtijdperk.' |